

Zápis z 18. jednání sekce SDRUK pro regionální funkce

Místo konání: Městská knihovna v Praze, Mariánské nám. 1, Praha 1
Datum konání: 20. 4. 2011
Přítomni: viz prezenční listina

Program:

Jednání řídila Mgr. Blanka Konvalinková, předsedkyně sekce SDRUK pro regionální funkce.

1. Informace o finanční situaci v krajích v roce 2011 vzhledem k dotacím na regionální funkce knihoven – metodici (ředitelé) krajských knihoven:

- **Liberecký kraj** – rozpočet stejný jako v roce 2009 a 2010 = 5 440 tis. pro KVK a 3 PK
- **Zlínský kraj** – o 278 tis. (2,8%) méně – stejně jako v roce 2009, úvazky snižovány nebudou, se situací se vypořádají bez závažných důsledků
- **Kraj Vysočina** – PK obdrží 9 390 tis. Kč, tj. stejně jako v roce 2010, v němž již došlo ke zkrácení rozpočtu. Rozpočet na krajské RF snížen o 5% (121 tis. Kč). Počítá se s omezením rozpočtu na knihy na 31,5% z dotace na RF.
- **Ústecký kraj** – obdrží 8 mil. Kč stejně jako předchozích 5 let. Zjednodušení přesunu finančních prostředků - smlouvy uzavírají zřizovatelé PK přímo s krajem.
- **Středočeský kraj** – rozpočet na krajskou funkci snížen o 200 tis., o 40 tis. pro PK. Na nákup výměnných fondů prostředky nezbyly. Nepodařilo se je získat ani prostřednictvím grantů, proto byl o 1,5 snížen úvazek na krajské RF, ušetřené prostředky byly věnovány na doplňování VF (670 tis. Kč pro celý kraj).
- **Praha** – prostředky na RF jsou součástí rozpočtu MKP – na rok 2011 = 2 300 tis. (bez energií apod.). Částka na VF byla navýšena na 220 tis. Kč.
- **Královéhradecký kraj** – rozpočet byl krácen již v roce 2010, kdy došlo ke snížení nákupu knih do VF. Na rok 2011 rozpočet pro PK zkrácen o 3,7% (300 tis. Kč). Ke snížení počtu pracovních úvazků zatím nedojde.
- **Karlovarský kraj** – na krajskou funkci obdržela knihovna o 10% méně (1 800 tis.), došlo ke snížení pracovních úvazků o 0,3. PK dostávají finanční prostředky formou dotací, pro rok 2011 navýšeny o 10% (na úroveň roku 2008).
- **Pardubický kraj** – snížení rozpočtu na 5 850 tis., každý region obdrží cca o 300 tis. Kč méně. Dojde ke snížení nákupu knih do VF na 41% z celkové částky na RF. 1 mil. Kč na krajskou funkci je součástí rozpočtu KK, čerpání není účelově sledováno.
- **Moravskoslezský kraj** – již 3. rokem stejný rozpočet 13 750 tis. Kč (15 PK).
- **Jihočeský kraj** – pokles byl zaznamenán v roce 2010, na rok 2011 zvýšení rozpočtu o 1 mil. Kč.
- **Jihomoravský kraj** – rozpočet zkrácen již v roce 2010, na rok 2011 zůstal ve stejné výši jako v roce 2010.
- **Plzeňský kraj** – prostředky na RF pro 14 PK neprocházejí přes SVK. V průběhu let 2009-2011 byl rozpočet snížen o 1 300 tis. na 6 700 tis. Z výsledků auditu zřejmě vyplyne zásada rozdělení prostředků pro rok 2012 – 55% mzdy, 45% služby a knihy. Ke snižování pracovních úvazků dosud nedošlo, další snížení rozpočtu by však bylo z tohoto hlediska neúnosné.
- **Olomoucký kraj** – rozpočet na výkon RF stejný jako v roce 2010.

V souvislosti s omezováním některých služeb v důsledku snižování rozpočtů na RF upozornil dr. Richter na možnost využívat grantového programu VISK 3. V letošním roce byly vráceny 2 mil. Kč, přestože byly v maximální míře podpořeny všechny projekty, které splňovaly alespoň základní předpoklady.

2. Regionální funkce v roce 2010 – základní údaje o výsledcích. První informace o výkonu RF v roce 2010, srovnání s předchozími lety – Mgr. L. Zemánková

Pokles výkonů u všech služeb s výjimkou revizí, souborů VF a servisu VT

- Počet knihoven: obsluhované knihovny zvýšení o 3 na 6 022; 99 PK+KK
- Finance: dotace krajů činily 115 709 000 (nižší než v r. 2003)
 - pokles o 17 730 127 Kč oproti roku 2010
 - pokles nákladů na mzdy
 - pokles nákupu VF
 - pokles prostředků získaných z jiných grantů
 - Celkové čerpání prostředků na RF bylo v roce 2010 nižší o 22 350 361 Kč
- Pracovníci: snížení o 10,8 úvazku, od roku 2005 pokles pracovních úvazků metodiků z 269,24 na 232,62
- Náklady obcí na nákup vlastního KF: snížení o 430 992 Kč
- Průměrné výkony na 1 metodika stoupají (kromě nákupu a zpracování knih z prostředků obcí i nákupu a zpracování VF v souvislosti se snížením prostředků na nákup VF o 11 941 000. Kč)
- Pokles počtu vzdělávacích akcí (vliv kurzů UZS), konzultací a metodických návštěv, počtu porad i účasti na nich.
- Trvá velký zájem o výměnné fondy – zvýšení počtu i přes pokles přírůstku za rok 2010 o 54 775.
- Ze závěrů:
 - rok 2010 – pokles finančních prostředků
 - pokrok v tvorbě a kultivaci webů knihoven
 - rozvoj knihoven jako komunitních center obcí
 - nabízí se otázka, zda věnujeme dostatek péče malým profesionálním knihovnám

Prezentace bude uveřejněna na webu SDRUK a Knihovnického institutu NK ČR.

3. **Koncepce rozvoje knihoven na léta 2011-2014 a regionální funkce knihoven** - PhDr. Vít Richter

- Vliv digitalizace na situaci knihoven
 - technologie mění formu informací
 - mění se způsob přístupu lidí k vyhledávání informací
 - důsledkem všech těchto změn je i změna poslání knihoven
- Knihovny mají poprvé v historii konkurenci ve svých hlavních funkcích (18% lidí souhlasí, že e-booky nahradí tištěnou knihu)
- Každá knihovna by měla nabízet služby celého systému knihoven

Priority:

- digitalizace dokumentů i na nižší než celostátní úrovni
- zajištění rovného přístupu k informacím (autorský zákon) – vše, co bude digitalizováno, by mělo být přístupno na místě v knihovnách
- EIZ v češtině v malém rozsahu
- podpora tvorby knihovních fondů (grantový program se zaměřením na určité druhy literatury např. v jazyce menšin, odborné literatury apod.)
- vytvoření silného portálu, který by zajišťoval přístup do systému knihoven – každá knihovna by měla být rozhraním pro vstup do systému
- rozvoj komunitních funkcí knihoven
- bezbariérovost knihoven
- přístup k internetu (PIK MV zatím trvá, mělo by proběhnout výběrové řízení na poskytovatele vysokorychlostního internetu)
- podpora čtenářské gramotnosti
- marketingová podpora centrálních i lokálních služeb systému knihoven
- zvýšení efektivity knihoven
- znalost potřeb lidí

Prezentace bude uveřejněna na webu SDRUK a Knihovnického institutu NK ČR.

4. **Novela standardu VKIS – současný stav** – PhDr. Vít Richter

Návrh novely byl prodiskutován na minulém jednání sekce i při jednání Sekce veřejných knihoven SKIP. Přípomínky byly do novely zapracovány. Úvod k jednotlivým standardům budou tvořit citace z Manifestu IFLA/UNESCO o veřejných knihovnách a ze Směrnice IFLA: Veřejné služby knihoven. Skutečností zůstává, že některé parametry (např. týkající se vzdělávání) bude nutné vyhodnocovat individuálně vzhledem k tomu, že ukazatele nejsou zahrnuty v celostátní statistice knihoven.

Diskuse ke standardům:

- Vzdělávání knihovníků - navrhováno 48 hodin shodně s německým standardem, připomínky k příliš vysokému počtu hodin. Upřesněno, že do vzdělávání pracovníků se zahrnují veškeré typy vzdělávání včetně jazykových, bezpečnostních apod. Přítomnými odsouhlaseno ponechat jako standard, kterého bychom chtěli dosáhnout, 48 hodin vzdělávání.
- Průzkumy spokojenosti uživatelů:
 - k otázce periodicity - po diskusi byl odsouhlasen původní návrh minimálně 1x za 5 let.
 - k otázce přípravy standardizovaných dotazníků zejména pro malé knihovny – budou připraveny ve spolupráci s KISK MU Brno. Pro nejmenší knihovny může průzkum obsahovat pouze 1 otázku na spokojenost uživatelů se službami knihovny, případně návrhy na zlepšení služeb. Standardizované dotazníky by měly přinést možnost srovnání, zároveň by neměl být problém doplňovat je o specifické dotazy podle potřeb jednotlivých knihoven.
- Návrh na doplnění poznámky, že při hodnocení plnění standardů u velkých knihoven (zejména krajských) bude individuálně přihlíženo ke konkrétním podmínkám, byl akceptován.
- Význam standardů i pro krajské knihovny podtrhla ředitelka SVK Plzeň PhDr. I. Horáková na základě zkušeností s auditem, který v knihovně proběhl.

Další postup: návrh novely bude odevzdán ministerstvu kultury, které jej předá k připomínkování krajům. Krajské knihovny se k němu ještě budou moci znovu vyjádřit.

5. Vzdělávání v knihovnách – projekt UZS, novinky, průběh projektu, problémy

– Mgr. R. Giebisch, Mgr. Z. Houšková a metodici KK

Kurzy UZS probíhají a jsou vesměs účastníky kladně hodnoceny. Knihovny, které z projektu vypadly se dosud nepodařilo zařadit, problém je stále v řešení. Zveřejněna nová nabídka – ekonomické kurzy (začátek již 4.5.).

6. Příprava celostátního semináře Regionální funkce knihoven 2011 v Plzni – PhDr. I. Horáková

- termín: 12. - 13. 10. 2011
 - časový plán:
 - 12. 10. od 13 do 17 hod.
 - 13. 10. od 8.30 do 12 hod.
 - místo jednání: posluchárna Pedagogické fakulty ZČU
 - vložné: do 150,- Kč
 - nocleh bude rezervován v ubytovacích zařízení v nejbližším okolí v ceně cca 650,- Kč na osobu ve dvoulůžkových pokojích.
 - nabídka exkurzí: SVK Plzeň, Knihovna Západočeského muzea
 - předběžný návrh programu:
 - prezentace výkonu RF v Plzeňském kraji
 - vliv ekonomické situace státu na regionální funkce knihoven (úspory, DPH na knihy aj.)
 - diskuse ke standardům výkonu RF.
- Program bude postupně doplňován a upřesňován.

Zapsala: Jaroslava Starcová

Doplnily a odsouhlasily: Blanka Konvalinková a Ladislava Zemánková